

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno diplomanta: Vojtěch Paclík

Téma a rozsah práce: Odpovědnost velitele v mezinárodním trestním právu (65 s. + přílohy)

Datum odevzdání práce: 29.8.2014

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomová práce standardního rozsahu i zpracování se zabývá velmi zajímavým tématem, které sice není v mezinárodním právu zcela nové, ale je velmi aktuální a v české literatuře dosud nebylo samostatně zpracované.

2. Náročnost tématu:

Jedná se o poměrně náročné téma, které vyžadovalo seznámit se s primárními dokumenty, především se statuty a rozsudky mezinárodních trestních tribunálů, jakož i s Římským statutem a prvním relevantním případem před MTS. Diplomant také prostudoval poměrně bohatou zahraniční odbornou literaturu. Diplomant se s úkolem úspěšně vyrovnal. Lze mu pouze vytknout, že vůbec nepracoval s českou literaturou. I když nenašel žádné české publikace zaměřené přímo na odpovědnost velitele, tam, kde se zabývá obecnými otázkami, měl k dispozici některé práce z MHP a mezinárodního trestního práva.

3. Hodnocení práce:

Práce je logicky rozdělena vedle úvodu a závěru do čtyř různě rozsáhlých, dále vnitřně strukturovaných kapitol. Po vlastním úvodu (1.), ve kterém autor vysvětluje výběr tématu a deklaruje cíle a metody diplomové práce, je v kap. 2 podáno základní vymezení pojmu odpovědnosti velitele. Na to pak navazuje v kap. 3 popis vzniku a vývoje institutu velitelské odpovědnosti (*command responsibility*) v mezinárodním právu. Jádrem práce jsou kapitoly 4 a 5, kde diplomant analyzuje odpovědnost velitele v judikatuře mezinárodních tribunálů *ad hoc* a odpovědnost velitele (a ostatních nadřízených) v Římském statutu. Aktuální rozměr pak práci dodává rozhodnutí přípravného senátu MTS o potvrzení obvinění ve věci *Bemba Gombo* (2009). Práce je zakončena sice stručným, ale výstižným závěrem.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Po formální stránce je práce napsána velmi přehledně, srozumitelně a odborným právnickým jazykem, prakticky bez překlepů a gramatických chyb. Po věcné stránce je práce na patřičné úrovni, to se týká i práce s prameny a literaturou, jakož i citování. Zjevnou chybou je záměna „tribunálu“ místo soudu (s. 44).

Sporná je pouze formulace, v budoucnu budou velitelé odpovídat také za zločin podřízených podle čl. 8bis Římského statutu, tj. zločin agrese (s. 10). Kampalské dodatky ke Statutu MTS sice neřeší použitelnost obecných zásad trestního práva, včetně čl. 28, ale vzhledem ke speciální skutkové podstatě zločinu agrese jako zločinu, který může spáchat jen osoba ve vůdcovské pozici (*leadership clause*), není aplikace čl. 28 příliš pravděpodobná. Dále je z teoretického pohledu nejasné použití výrazu „primární prameny mezinárodního práva“ (s. 25).

Pro účely ústní obhajoby navrhuji následující otázky:

(1) Lze skutečně z ustanovení článků 86 a 87 Dodatkového protokolu I dovozovat, že se vztahují též na civilní nadřízené?

(2) Je možné v trestním právu tvrdit, že se nedbalost v podstatě vyrovná úmyslu (s. 53)?
Nejde v případě čl. 28(b) spíše o vědomou či hrubou nedbalost než nepřímý úmysl?

5. Doporučení:

Posuzovaná práce svým obsahem i zpracováním představuje kvalitní diplomovou práci, kterou plně doporučuji k obhajobě a s výhradou jejího průběhu předběžně hodnotím jako velmi dobrou až výbornou.

V Praze dne 6.10.2014

Prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.
oponent diplomové práce